

VERZONDEN 27 JAN 2020

PROVINCIE :: UTRECHT

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	27 januari 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-2021	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8201C494	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	30 september 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - kaarten van de planlocatie - mitigerende maatregelen	ONDERWERP	onthefing renovatie diverse woningen Elst en Rhenen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 30 september 2019 van BOOT organiserend ingenieursburo, namens Rhenam Wonen, om ontheffing op grond van artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten ontheffing te verlenen voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2021 van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus;
- artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op woningen van Rhenam Wonen in de kernen Amerongen, Elst en Rhenen (zie bijlage 2 voor de ligging van de planlocatie). Als gevolg van energiebesparende maatregelen aan de woningen, zullen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren gaan. De werkzaamheden bestaan uit dakrenovatie en spouwmuurisolatie.

Ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikel 3.1 van de wet voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*) en artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 6 januari 2020 is de aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw en de huismus zijn bescherming ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gierzwaluw

De gierzwaluw is binnen de planlocatie aangetroffen. Verspreid over het plangebied zijn in totaal 12 nestplaatsen vastgesteld. Alle nestplaatsen bevonden zich achter de goot en werden via de hoeken van de kopgevels ingevlogen door de soort. Door de werkzaamheden zullen negen van de twaalf binnen de planlocatie aangetroffen nesten verloren gaan.

De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats wat betreft complex 125, 131, 132 en 139. Over de overige complexen worden voor 1 maart netten gespannen wanneer de uitvoering tijdens het broedseizoen is gepland. Deze worden als volgt aangebracht:

- Over een rij van 2 pannen wordt een net getrokken (zowel onderlangs bij dakgoot, als op de kopse kanten).
- Aan de dak zijde worden de pannen opgetild om het net er onder te leggen zodat het vastgeklemd zit. Aan de gevelzijde wordt het net vastgezet op de gevel.
- Tevens worden loodslabben gecontroleerd en zo nodig platgeslagen, zodat geen openingen tot onder de pannen aanwezig zijn.

Ter compensatie, van de negen nestplaatsen die verdwijnen, worden neststenen in de gevels van de woningen ingemetseld in de directe nabijheid van de oorspronkelijke invliegplaatsen (kopgevelhoeken). De oorspronkelijke nestlocaties worden in vijfvoud gecompenseerd. De totale compensatie omvat 45 voorzieningen. De voorzieningen worden voor aanvang van het broedseizoen in 2020 aangebracht. Omdat de voorzieningen zich dichtbij de oorspronkelijke nestplaatsen bevinden mag aangenomen worden dat de neststenen komend broedseizoen direct in gebruik worden genomen. De voorgestelde maatregelen zijn voldoende, met dien verstande dat het ongeschikt maken voor 15 april afgerond moeten zijn indien de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden. Ondanks de getroffen maatregelen kan niet voorkomen worden dat nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw worden beschadigd en vernield. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

De gierzwaluw is een betrekkelijk algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het plangebied speelt een vrij kleine rol in de totale populatie van Elst. De voorzieningen zijn bekende effectieve maatregelen en worden aangebracht op een gunstige locatie, zodat aangenomen kan worden dat de voorzieningen geschikt zullen zijn voor de gierzwaluw als alternatieve verblijfplaatsen. De gierzwaluw is in Nederland een algemeen voorkomende trekvogel die voornamelijk in de broedperiode in Nederland aanwezig is. Het aantal broedparen is in de periode 1998-2000 geschat op 30.000-60.000 paren (www.sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Huismus

De huismus is binnen de planlocatie aangetroffen. In de woningen van complex 302 aan de Rijksstraatweg zijn 6 nestplaatsen van de huismus vastgesteld. In de complexen in Rhenen zijn 11 nestplaatsen vastgesteld. In totaal zijn in het plangebied 17 nesten van de huismus aangetroffen. Alle nestplaatsen bevonden zich onder de onderste rij pannen. Bij de complexen 131 en 132 wordt het dak niet gewijzigd maar alleen de dakgoot vervangen. Hierbij blijft de ruimte onder de pannen toegankelijk zodat de ingreep leidt tot een totaal verlies van maximaal negen nestplaatsen van de huismus.

De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats wat betreft complex 125, 131, 132 en 139.

Indien gekozen wordt om vogelschroten toe te passen, wordt deze onder de derde rij pannen vanaf de dakrand geplaatst zodat de nestplaatsen bereikbaar blijven en de ventilatie intact blijft. Over de overige complexen worden voor 1 maart netten gespannen wanneer de uitvoering tijdens het broedseizoen is gepland. Deze worden als volgt aangebracht:

- Over een rij van 2 pannen wordt een net getrokken (zowel onderlangs bij dakgoot, als op de kopse kanten).
- Aan de dakzijde worden de pannen opgetild om het net er onder te leggen zodat het vastgeklemd zit. Aan de gevelzijde wordt het net vastgezet op de gevel.
- Tevens worden loodslabben gecontroleerd en zo nodig platgeslagen, zodat geen openingen tot onder de pannen aanwezig zijn.

Ter compensatie van de negen nestplaatsen die verdwijnen worden neststenen in de gevels van de woningen ingemetseld. Hiervoor worden de oost- en westgevels gebruikt. De westgevels zijn relatief warm, maar door de voorziening onder de nieuw te creëren overstek te plaatsen wordt oververhitting voorkomen. De oorspronkelijke nestlocaties worden in tweevoud gecompenseerd waarmee in totaal 18 permanente nestkasten worden aangeboden. De voorzieningen zijn rond de oorspronkelijke locatie gepland zodat er contact blijft met andere territoria van de huismus in de directe omgeving. De kasten zijn reeds in het najaar van 2019 geplaatst. De

voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ondanks de getroffen maatregelen kan niet voorkomen worden dat nesten en rustplaatsen van de huismus worden beschadigd en vernield. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

De huismus is geen ongewone, maar ook zeker geen zeer algemene soort in Rhenen en Elst. Het plangebied speelt echter slechts een kleine rol voor de populatie in Rhenen en Elst. Staat van instandhouding is matig ongunstig (Sovon). De huismussenpopulatie in Nederland is sinds het jaar 1970 afgenomen. Toen werd het aantal broedparen geschat op 1 à 2 miljoen. Tussen 1990 en 2000 is het aantal huismussen in Nederland ongeveer gehalveerd. Sinds 2000 lijkt het of het aantal broedparen van de huismus in Nederland gestabiliseerd. De huismus staat tevens als gevoelig vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (BIJ12, 2017, Sovon, 2016) omdat het recente herstel nog te beperkt is om te compenseren voor de grote afname die eind vorige eeuw heeft plaatsgevonden. Na de merel is de huismus nog steeds de meest algemene broedvogel in Nederland. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is binnen de planlocatie aangetroffen. In totaal zijn twee zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen aangetroffen binnen de planlocatie. De ingreep leidt tot verlies van twee kleine zomerverblijven en één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis. Het paarverblijf heeft geen toegang tot spouwruimtes zodat een winterverblijfsfunctie is uitgesloten.

De uitvoering is gepland buiten de kwetsbare periodes of er worden tijdig werende maatregelen getroffen. Bij uitvoering in de periode 1 april tot 15 augustus zijn de dieren actief, zodat eventueel aanwezige dieren in staat zijn een alternatief te zoeken. Bij uitvoering in de winterperiode worden in de tweede helft van oktober werende maatregelen genomen door middel van zogenaamde exclusion flaps.

De compenserende maatregelen zullen nog in de periode nov. 2019 tot feb. 2020 aangebracht worden, zodat vervanging tijdig beschikbaar is. Als vervanging van de zomer- en paarverblijven worden in totaal 12 inbouwstenen ingemetseld aan de kopse kant van gevels in de directe omgeving van de locaties waar de oorspronkelijke verblijfplaatsen zijn aangetroffen. De voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ondanks de getroffen maatregelen kan niet voorkomen worden dat voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigen en/of vernield. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

De gewone dwergvleermuis is een algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort. Het plangebied speelt slechts een kleine rol in het netwerk van de Gewone dwergvleermuis in Rhenen. Op grond van de beschikbare alternatieven, te realiseren voorzieningen en de periode en wijze van uitvoering komt de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

Ten aanzien van de gierzwaluw en de huismus is de ontheffing aangevraagd op grond van het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid. Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis is de ontheffing tevens aangevraagd op grond van andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. In de aanvraag is dit belang onderbouwd met onderstaande toelichting.

In 2015 is het klimaatakkoord van Parijs gesloten wat heeft geleid tot het huidige Nationaal Klimaatakkoord. Onderdeel hiervan is het verduurzamen van bestaande bebouwing en het terugdringen van de CO₂-uitstoot. De rijksoverheid heeft in dit kader met de woningcorporaties afgesproken dat de woningvoorraad in 2021 gemiddeld energielabel B heeft en in 2050 energieneutraal is. De betrokken woningen zijn nauwelijks geïsoleerd (op dubbel glas na) en voldoen volstrekt niet aan de opgelegde norm. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het verlagen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonlasten. Energiebesparing draagt bij aan de betaalbaarheid van de huurwoning, wat de koopkracht van de huurder met lagere inkomens ten goede komt (sociale huursegment). De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen waardoor er minder emissies zijn van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. De te renoveren woningen zijn daarnaast verouderd en raken potentieel in verval wanneer geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Warme lucht die ontsnapt via koudebruggen kan zorgen voor een extra verbruik. De warme lucht zal op haar beurt ook condenseren wat zorgt voor schimmelplekken. Vocht in huis vormt daardoor ook een bedreiging voor de gezondheid. Mensen kunnen gezondheidsklachten ondervinden door vocht in de woning. Vocht bevordert de ontwikkeling van schimmels, bacteriën en huismijt, die een bedreiging vormen voor de gezondheid van de bewoners.

Wetenschappelijke studies bij adolescenten die ademhalingsstoomissen hebben, tonen aan dat 83% van de gevallen van astma, astmatische bronchitis en chronische bronchitis en 87% van de gevallen van chronische neusverkoudheid, voorkomen bij adolescenten die in vochtige huizen wonen. (bron: www.perfectkeur.nl). In ander onderzoek is daarnaast een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is waarschijnlijk dat schimmels een rol spelen in de relatie tussen vochtige woningen en gezondheidseffecten, maar een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt nog (bron: www.rivm.nl).

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voldoende onderbouwd is om zwaarder te wegen dan het beschermingsbelang dat is gediend met het verbod op het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus en het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie specifiek. Er zijn derhalve geen alternatieve locaties voor uitvoering van het plan in beschouwing genomen.

De daken van alle woningen in het plangebied en de spouwmuren zijn niet of onvoldoende geïsoleerd. De woningen van corporaties moeten vóór 2021 een energie-index hebben die ligt tussen de 1,2 en 1,4. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de wanden en het dak van de woningen te isoleren. Er zijn hier geen andere of betere methoden toe te passen om dit doel te realiseren waarbij de verblijven van aangevraagde soorten in stand kunnen blijven.

De renovatiewerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden voor de gewone dwergvleermuis (kraam- en winterperiode), gierzwaluw en huismus (broedperiode) en/of er worden tijdig werende maatregelen getroffen. Hiermee wordt doden van dieren voorkomen en treden er ook geen nadelige effecten op door verlies aan broedmogelijkheid in het plangebied. Tevens wordt doden van de gewone dwergvleermuis voorkomen door het nemen van werende maatregelen. De verblijven welke verdwijnen worden vooraf gecompenseerd met alternatieve verblijven binnen het plangebied die bewezen geschikt zijn voor de aangetroffen functies. Deze worden aangebracht voordat de voorzieningen verdwijnen. Na uitvoering van de werkzaamheden zal het gebied daarom wederom geschikt zijn voor de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om

een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

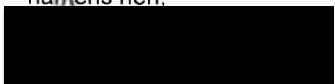
Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van BOOT organiserend ingenieursburo op 30 september 2019, namens Rhenam Wonen en de aanvulling hierop van 6 januari 2020, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Rhenam Wonen

Adres: Postbus 188

Postcode en woonplaats: 3910 AD Rhenen

Ontheffing 8201C494 voor het tijdvak vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2021,

van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus; artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft:

Complex	Straat	Nr's	Aantal	Type	Bouwjaar	
Rhenen	125	Prins Bernhardstraat	1-23(oneven)	12	Laagbouw	1952
			29-55 (oneven)	14	Laagbouw	
	127	Esdoornlaan	3, 5	2	Laagbouw	1954
		Prunuslaan	10-24 (even)	8	Laagbouw	1954
			36-50 (even)	8	Laagbouw	1954
			68, 70, 70-1	3	Laagbouw	1952
	131	Eikenlaan	40-44 (even)	3	Laagbouw	1954
		Esdoornlaan	2-60 (even)	30	Laagbouw	1955
			7-21 (oneven)	8	Laagbouw	1955
	132	Eikenlaan	81-103 (oneven)	12	Laagbouw	1955
	137	Bantuinweg	38-60 (even)	12	Laagbouw	1958
	138	Bantuinweg	4-26 (even)	12	Laagbouw	1958
	139	Valleiweg	11-43 (oneven)	17	Laagbouw	1959
		Dennenweg	2-24 (even)	12	Laagbouw	1959
	150	Rozenlaan	2-64 (even)	32	3 lagen	1965
158	Cuneralaan	22-32 (even)	30	3-4 lagen	1984	
Elst						
302	Rijksstraatweg	166-196 (even)	16	Laagbouw	1949	

En zoals de in bijlage 2 weergegeven kaarten van de planlocatie.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschrift 10 en 11, geregistreerd.
9. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in de hoofdstukken 9 tot en met 12 van het document *Activiteitenplan Rhenam Wonen, Bureau Bleijerveld*, van 25 september 2019, alsmede de aanvullingen van 6 januari 2020 (zie bijlage 3) dienen te worden opgevolgd.
11. Verblijfplaatsen waarbij werkzaamheden plaatsvinden die tijdens het broedseizoen nestplaatsen van de gierzwaluw beschadigen of vernielen, dienen voor 15 april ongeschikt te zijn gemaakt.
12. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
13. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

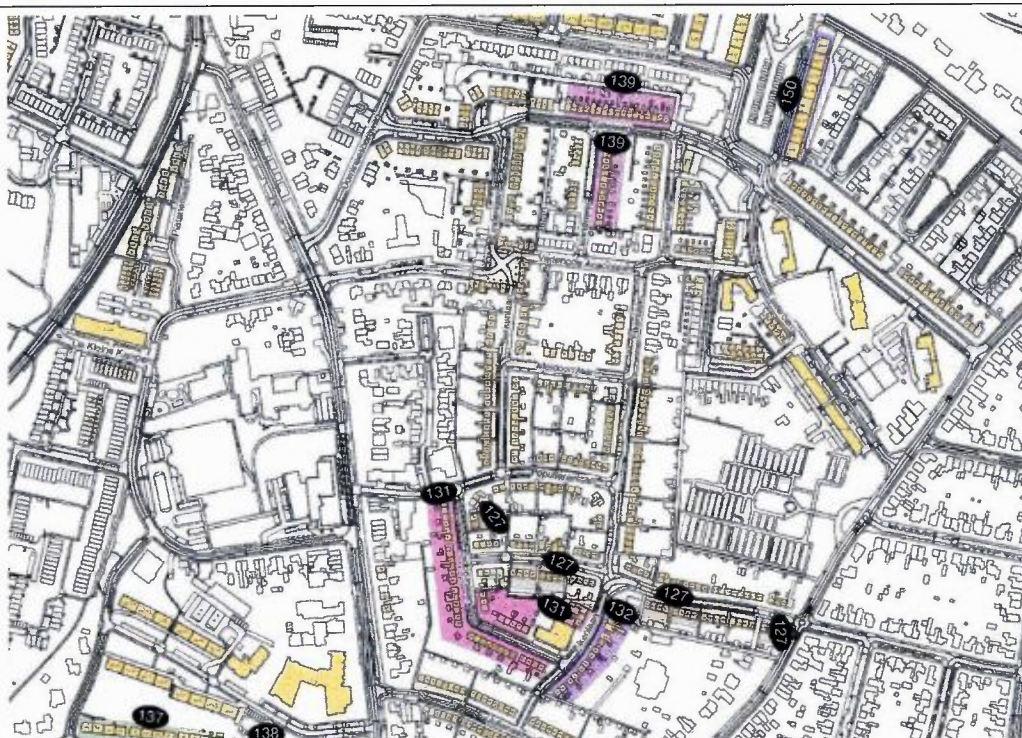
Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

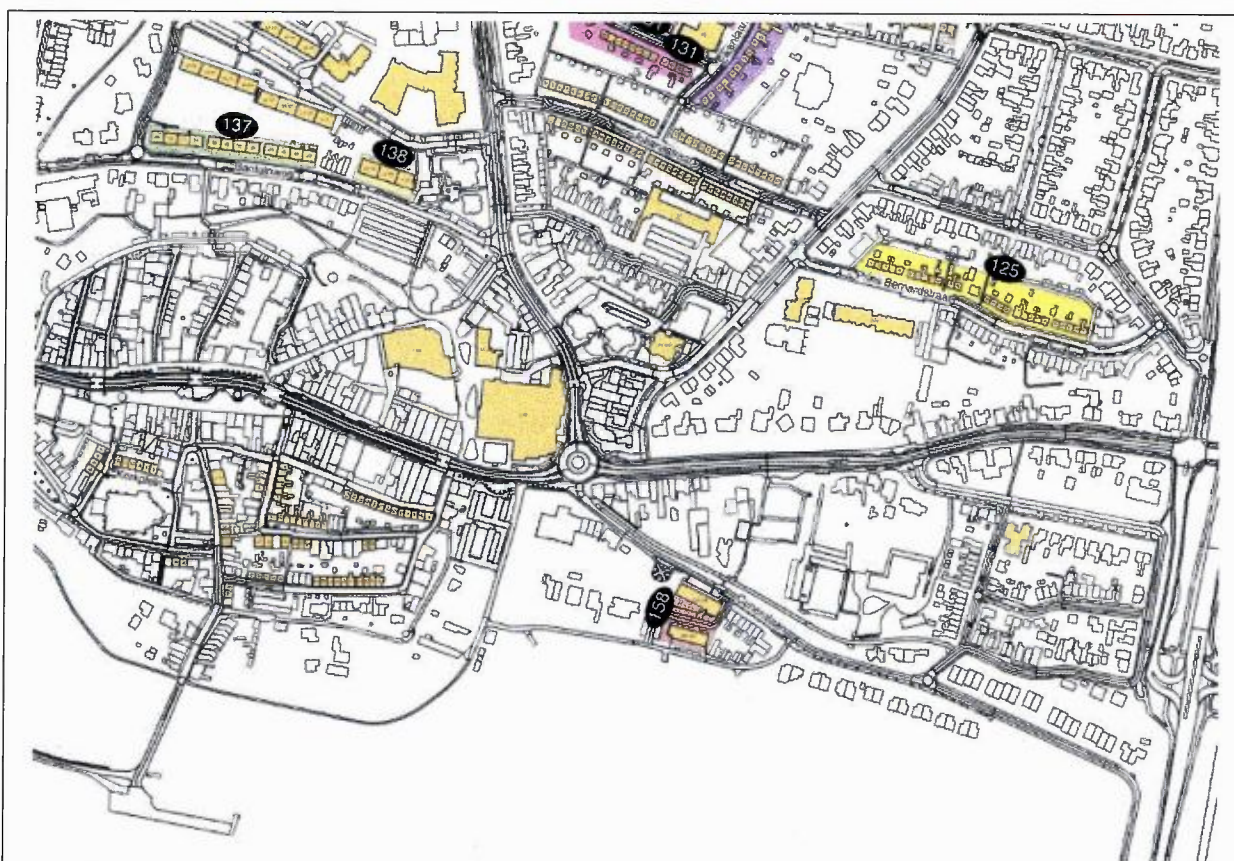
Bijlage 2: Kaarten van de planlocatie

Figuur 2. Ligging onderzochte complexen in Elst.

Figuur 3. Ligging onderzochte complexen in Rhenen-Noord (gekleurd).

Figuur 4. Ligging onderzochte complexen in Rhenen-Zuid (gekleurd).

Bron: Activiteitenplan Rhenam Wonen, Bureau Bleijerveld, 25 september 2019

9 Effectanalyse en maatregelen gewone dwergvleermuis

9.1 Effecten gewone dwergvleermuis

De ingreep leidt tot verlies van twee kleine zomerverblijven en 1 paarverblijf van de gewone dwergvleermuis. Het effect is beperkt omdat aan deze verblijven relatief weinig eisen worden gesteld en in Rhenen potentiële verblijven van deze typen op grote schaal voorhanden zijn. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de kwetsbare perioden en/of voor aanvang vleermuiswerende maatregelen worden uitgevoerd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie paar- en klein zomerverblijf gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis. De geplande energetische maatregelen hebben alleen betrekking op de woningen. Het buitengebied rond de woningen blijft onveranderd. Er verdwijnt dus ook geen openbaar groen of tuinbeplanting. Een negatief effect op foerageergebied van vleermuizen is daarom uit te sluiten.

9.2 Mitigatie gewone dwergvleermuis

Er worden drie maatregelen genomen om negatieve effecten op de soort tijdens en na de uitvoering van het project te voorkomen. Ten eerste vindt de uitvoering buiten de kwetsbare perioden plaats om de balts en de winterslaap niet te verstoren of worden tijdig vervangende voorzieningen aangeboden en werende maatregelen getroffen. Ten tweede wordt vleermuisvriendelijk gewerkt om eventueel aanwezige dieren de tijd te geven om een alternatief te zoeken. Ten derde worden tijdelijke en permanente voorzieningen in de directe omgeving gerealiseerd om de beschikbaarheid van verblijfplaatsen op de locatie te waarborgen.

9.2.1. Ontzien kwetsbare perioden

De uitvoering is gepland buiten de kwetsbare periodes (zie onderstaande tabel) of er worden tijdig vervangende en werende maatregelen. De compenserende maatregelen zullen nog in de periode nov. 2019 - feb. 2020 aangebracht worden, zodat vervanging tijdig beschikbaar is. Bij uitvoering in de periode 1 april - 15 augustus zijn de dieren actief, zodat eventueel aanwezige dieren in staat zijn een alternatief te zoeken. Bij uitvoering in de winterperiode worden in de tweede helft van oktober werende maatregelen genomen.

Complex	Street	Opis planning	Voorzieningen	Uitvoering Voorjaar	Uitvoering najaar
RHENEN					
125	Pr. Bernhardsstraat	Vanaf sept.	Voor dec. 2019	n.v.t.	Flaps (voor 1 aug of tussen 15-25 okt)
139	Valleiweg	Hele jaar	Voor dec. 2019	v.a. sept 2020	Flaps (tussen 1 apr-15 okt)

9.2.2. Werende maatregelen

De betrokken woningen beschikken niet over open stootvoegen. Het meest waarschijnlijk is dat de dieren via de hoekpannen in de spouw of onder het dak komen. Er wordt ook wel gebruik gemaakt van kieren naast kozijnen. Het is onmogelijk om de pannen vooraf te verwijderen, omdat dit lekkage kan veroorzaken. De volgende vleermuiswerende maatregelen worden voor de sloop genomen:

- Op locaties waar verblijven zijn geconstateerd wordt de spouw van de kopse gevels - die van boven open is - gedicht. De spouw van de langse gevels is aan de bovenzijde al afgesloten. Op de kopse gevels wordt aan beide zijden een stootvoeg geopend en voorzien van een exclusion flap.
- Toegang tot de spouw via kieren naast kozijnen is niet aanneemelijk, omdat de kozijnen vooraf worden vervangen.
- In voorgaande tabel is aangegeven wanneer de maatregelen genomen worden. Dit is afhankelijk van de uitvoeringsperiode (voor- of najaar).
- De maatregelen worden genomen bij een gunstige weersverwachting.
- Na het nemen van bovenstaande maatregelen wordt minimaal drie dagen gewacht voordat met spouwisolatie wordt begonnen.
- In de tussentijdse periode bedraagt de avondtemperatuur minimaal 7°C.
- Bij aanvang van de dakrenovatie worden eerst de blokken behandeld waar verblijven zijn vastgesteld.
- Er zijn geen winterverblijven gevonden, maar het is nooit uit te sluiten dat tijdens milde winters één of enkele dieren onder de dakpannen overwinteren. Het is praktisch onmogelijk om deze locaties ontoegankelijk te maken voor vleermuizen. Wanneer tijdens het project onverhoopt vleermuizen worden aangetroffen wordt direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld.

9.2.3. Permanente maatregelen

Als vervanging van de kleine zomer- en paarverblijven wordt de inbouwsteen IB VL 01 (fig. 10) van Vivara pro toegepast. De kopse gevels zijn het meest geschikt voor inbouwstenen, omdat op deze locatie weinig of geen overlast is te verwachten van uitwerpselen. De compensatie geschiedt in viervoud, dat wil zeggen 12 stuks op basis van 3 verblijfplaatsen (fig. 11). Het aanbrengen gebeurt op aanwijzing van een deskundig ecooloog.

Figuur 10. Vivara pro IB VL 01.

Complex	Straat	Nr.	Betreft	Compensatie	Locatie
125	Pr. Bernhardstraat	11	1x zomer oost	8	Pr. Bernhardstraat 1, 9, 11, 19, 29, 35, 45, 55
139	Valleiweg	29	1x zomer	4	Valleiweg 23, 27, 31, 35
Totaal			3	12	12

10 Effectanalyse en maatregelen gierzwaluw

10.1 Effecten Gierzwaluw

De ingreep leidt tot verlies van 9 nestplaatsen van gierzwaluw en potentieel tot verstoring van 3 nestplaatsen. De effecten zijn van lokale aard, omdat het om slechts een klein percentage van de gierzwaluwpopulatie in Rhenen gaat. Verder is het project niet van invloed op het leefgebied rond de nestplaatsen en zijn de betrokken vogels onderdeel van een grotere populatie. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de broedtijd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie nestplaats gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van nestplaatsen voor gierzwaluw.

10.2 Mitigatie Gierzwaluw

De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats wat betreft complex 125, 131, 132 139. Over de overige complexen worden voor 1 maart netten gespannen wanneer de uitvoering tijdens het broedseizoen is gepland. Deze worden als volgt aangebracht:

- Over een rij van 2 pannen wordt een net getrokken (zowel onderlangs bij dakgoot, als op de kopse kanten).
- Aan de dakzijde worden de pannen opgetild om het net er onder te leggen zodat het vastgeklemd zit. Aan de gevelzijde wordt het net vastgezet op de gevel.
- Tevens worden loodslabben gecontroleerd en zo nodig platgeslagen, zodat geen openingen tot onder de pannen aanwezig zijn.

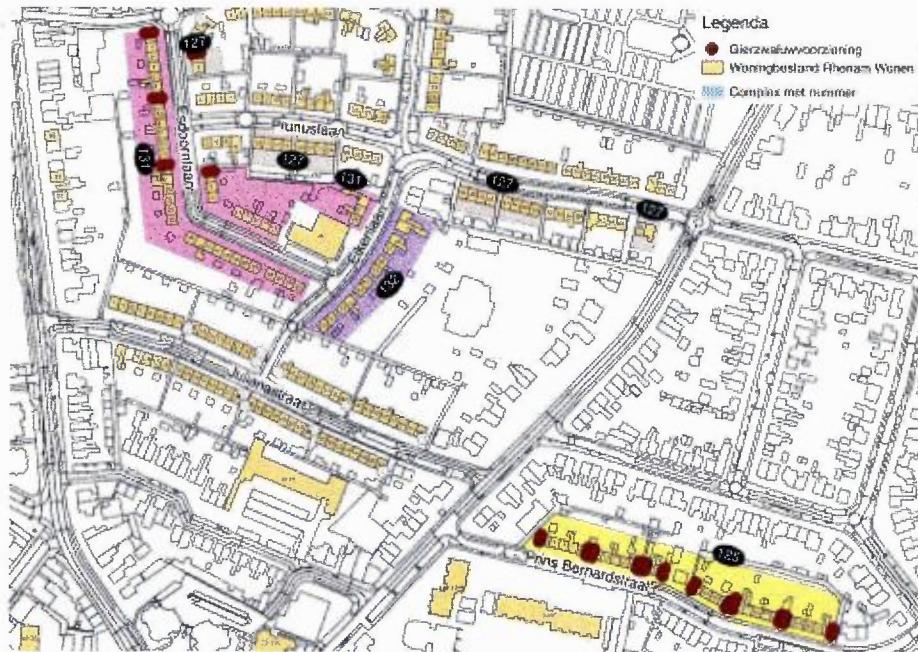
Complex	Straat	Optie planning	Voorzieningen	Uitvoering Voorjaar	Uitvoering najaar
RHENEN					
125	Pr. Bernhardstraat	Vanaf sept. 2020	Voor dec. 2019	n.v.t.	-
127	Esdoomlaan Prunuslaan	Hele jaar	Voor dec. 2019	Feb: Netten	-
131	Eikenlaan Esdoomlaan	Vanaf sept. 2020	n.v.t.	n.v.t.	-
132	Eikenlaan	Vanaf sept. 2020	n.v.t.	n.v.t.	-

10.3 Compenserende maatregelen

Als compensatie van de 9 nestplaatsen die verdwijnen worden neststenen van het type Vivara pro IB GZ 03 (fig. 12) in de gevels van de woningen ingemetseld in de omgeving de oorspronkelijke invliegplaatsen (kopgevelhoeken). De oorspronkelijke nestlocaties worden minimaal in vijfvoudig gecompenseerd. De totale compensatie omvat 45 voorzieningen (fig. 13). De voorzieningen worden na afloop van het broedseizoen (15 aug) van 2019 en voor aanvang van het broedseizoen in 2020 (1 mei) aangebracht. Omdat de voorzieningen zich dichtbij de oorspronkelijke nestplaatsen bevinden is het de verwachting dat de neststenen komend broedseizoen direct in gebruik worden genomen.

Figuur 12. Vivara pro
gierzwaluwsteen IB GZ 03.

Figuur 13. Rhenen met locaties gierzwaluwvoorzieningen.

10.4 Staat van instandhouding

De gierzwaluw is een betrekkelijk algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het plangebied speelt een vrij kleine rol in de totale populatie van Elst. De voorzieningen zijn bekende effectieve maatregelen en worden aangebracht op een gunstige locatie, zodat aangenomen kan worden dat de voorzieningen geschikt zullen zijn voor de gierzwaluw als alternatieve verblijfplaatsen. De gierzwaluw is in Nederland een algemeen voorkomende trekvogel die voornamelijk in de broedperiode in Nederland aanwezig is. Het aantal broedparen is in de periode 1998-2000 geschat op 30.000-60.000 paren (www.sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

11 Effectanalyse en maatregelen huismus

11.1 Effecten Huismus

De ingreep leidt tot verlies van 9 nestplaatsen van huismus en in potentie tot verstoring van 8 nestplaatsen. De effecten zijn van lokale aard, omdat het om slechts een klein percentage van de huismussenpopulatie in Rhenen en Elst gaat. Verder is het project niet van invloed op het leefgebied rond de nestplaatsen en zijn de betrokken vogels onderdeel van een grotere populatie. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de broedtijd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie nestplaats gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van nestplaatsen voor huismus.

11.2 Mitigatie Huismus

De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats wat betreft complex 125, 131, 132 en 139. Van complex 131 en 132 wordt het dak niet gewijzigd maar alleen de dakgoot vervangen. Hierbij dient de ruimte onder de pannen toegankelijk te blijven voor de huismus. Indien gekozen wordt om vogelschroten toe te passen, wordt deze onder de derde rij pannen vanaf de dakrand geplaatst zodat de nestplaatsen bereikbaar en de ventilatie intact blijven. Over de overige complexen worden voor 1 maart netten gespannen wanneer de uitvoering tijdens het broedseizoen is gepland. Deze worden als volgt aangebracht:

- Over een rij van 2 pannen wordt een net getrokken (zowel onderlangs bij dakgoot, als op de kopse kanten).
- Aan de dakzijde worden de pannen opgetild om het net er onder te leggen zodat het vastgeklemd zit. Aan de gevelzijde wordt het net vastgezet op de gevel.
- Tevens worden loodslabben gecontroleerd en zo nodig platgeslagen, zodat geen openingen tot onder de pannen aanwezig zijn.

Complex	Straat	Optie planning	Voorzieningen	Uitvoering Voorjaar	Uitvoering najaar
RHENEN					
125	Pr. Bernhardstraat	Vanaf sept.	Voor dec. 2019	n.v.t.	-
131	Eikenlaan Esdoornlaan	Vanaf sept. 2020	n.v.t.	n.v.t.	-
132	Eikenlaan	Vanaf sept. 2020jaan	n.v.t.	n.v.t.	-
139	Valleiweg	Vanaf sept.	Voor dec. 2019	n.v.t.	-
ELST					
302	Rijksstraatweg	Hele jaar	Voor dec. 2019	Feb: Netten	-

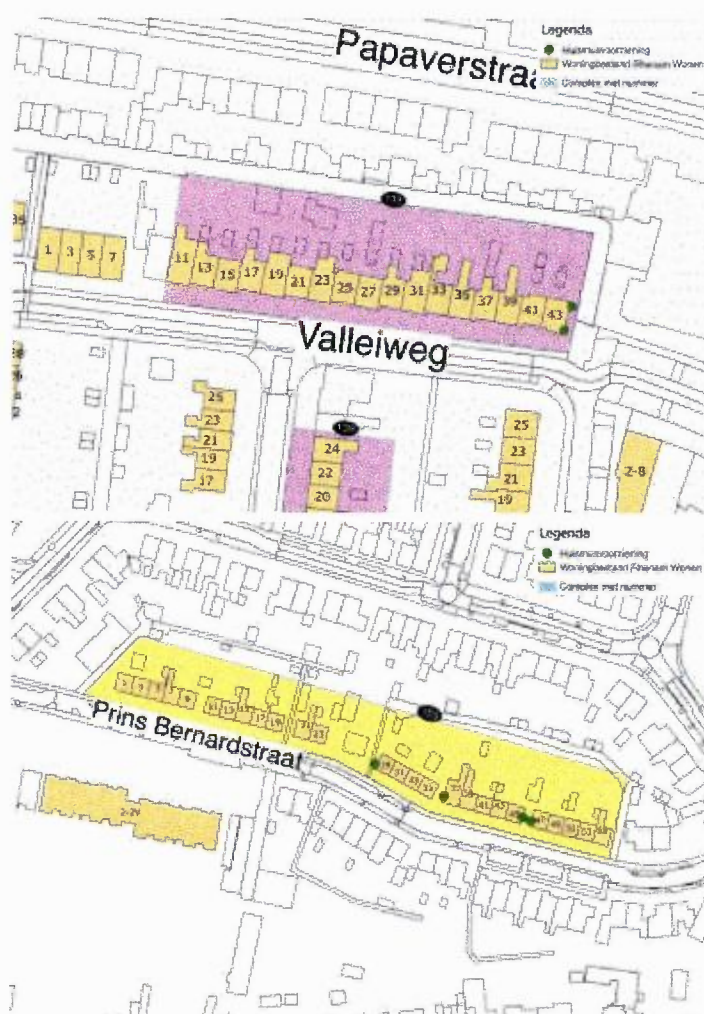
11.3 Compenserende maatregelen

Als compensatie van de 9 nestplaatsen die verdwijnen worden neststenen van het type Vivara pro NK MU 06 (fig. 14) in de gevels van de woningen ingemetseld. Hiervoor worden de oost- en westgevels gebruikt. De westgevels zijn relatief warm, maar door de voorziening onder de nieuw te creëren overstek te plaatsen wordt oververhitting voorkomen. De oorspronkelijke nestlocaties worden minimaal in tweevoudig gecompenseerd (fig. 15 & 16) wat het totale aantal voorzieningen op 18 brengt. De voorzieningen zijn rond de

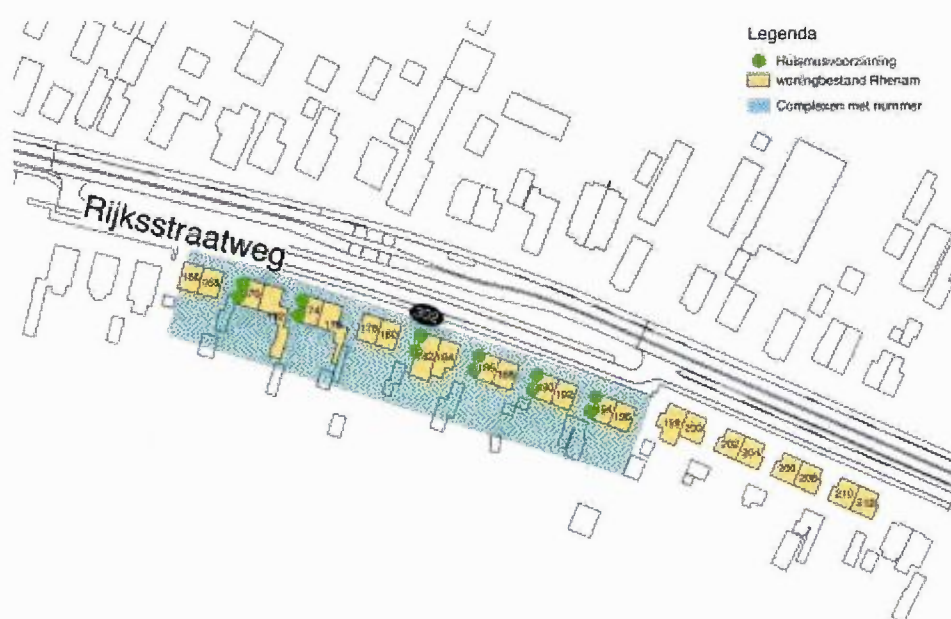
oorspronkelijke locatie gepland zodat er contact blijft met andere territoria van huismus in de directe omgeving. Het plaatsen van de kasten vindt plaats in het najaar van 2019.

Figuur 14. Vivara pro nestkast
huismus NK MU 06.

Figuur 15. Locaties huisumusvoorzieningen in Rhenen t.p.v. de Valleiweg (boven) en de Pr. Bernhardstraat (beneden).

Figuur 16. Elst met locaties huismusvoorzieningen.

12 Overzicht mitigerende en compenserende maatregelen

Algemeen: Ecologische begeleiding door dhr. M. Bleijerveld

Planning werkzaamheden	
Betreft	Dakrenovatie en spouwisolatie
Complex	Periode
125	Sept - dec. 2020, met uitloop naar 2021
127	2020, met uitloop naar 2021 (exacte periode n.t.b.)
131	Maart - dec. 2020, met uitloop naar 2021 (exacte periode n.t.b.)
132	Maart - dec. 2020, met uitloop naar 2021 (exacte periode n.t.b.)
137	2021, eventueel 2020 (exacte periode n.t.b.)
138	2021, eventueel 2020 (exacte periode n.t.b.)
139	Sept - dec. 2020, met uitloop naar 2021
150	2021, eventueel 2020 (exacte periode n.t.b.)
158	2020, met uitloop naar 2021 (exacte periode n.t.b.)
302	Maart - dec. 2020, met uitloop naar 2021 (exacte periode n.t.b.)

Gewone dwergvleermuis			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
Verlies 3 verblijven (2x zomer en 1x paar)	Werende maatregelen	Complex 125 Complex 139	Voor 1 aug of tussen 15-25 okt)
	Enkele inbouwkasten	Complex 125: Pr. Bernhardstraat 1, 9, 11, 19, 29, 35, 45, 55 Complex 139: Valleiweg 23, 27, 31, 35	Okt - nov. 2019

Broedvogels (algemeen)			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
	Werende maatregelen, aanbrengen netten rondom dak	Alle complexen, indien dak wordt geïsoleerd / vervangen in periode maart - aug.	Feb, indien in broedseizoen in uitvoering Niet van toepassing, uitvoering buiten broedseizoen

Gierzwaluw			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
Verlies 9 nestplaatsen	Inbouwkast (45 stuks)	Complex 125:	Okt - nov. 2019

Gierzwaluw			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
		Pr. Bernhardstraat 1, 9, 11, 19, 21, 23, 29, 35, 37, 45, 47 (allen 3 st.), 55 (2 st.) Complex 127: Esdoornlaan 3 (2x) Complex 131: Esdoornlaan 2, 14, 26, 7,	

Huisvuur			
Effect	Maatregelen - locatie		Periode
Complex 125: Verlies 2 nestplaatsen	4 inbouwstenen	Pr. Bernhardtstraat 29, 37, 45, 47	Okt - nov. 2019
Complex 139: Verlies 1 nestplaats	2 inbouwstenen	Valleivweg 43	Okt - nov. 2019
ELST			
Verlies 6 nestplaatsen complex 302	12 inbouwstenen	Rijksstraatweg 170, 174, 182, 186, 190, 194 (allen 2 st.)	Okt - nov. 2019

2.

Onder 9.2.2 van het activiteitenplan staat dat als er vleermuizen in de winterperiode onder dakpannen worden aangetroffen, dat een vleermuisdeskundige wordt ingeschakeld. Wij verzoeken u aan te geven welk handelingsperspectief in dat geval zonder ontheffing wordt voorzien.

In geval dat in de winterperiode vleermuizen onder de dakpannen aanwezig zijn worden de dakpannen teruggeplaatst en de werkzaamheden gestaakt gedurende de winterrust. In het actieve seizoen worden de werkzaamheden hervat. In overleg met een ecooloog wordt bepaald welke periode hiervoor het gunstigst is. Zo nodig worden voorafgaand aan de werkzaamheden vleermuiswerende maatregelen genomen.